

SÖKANDE

Konkurrensverket
103 85 Stockholm

MOTPART

Umeå Energi AB, 556097-8602
Box 224
901 05 Umeå

SAKEN

Upphandlingsskadeavgift enligt lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster - LUF

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller Konkurrensverkets ansökan och beslutar att Umeå Energi AB ska betala en upphandlingsskadeavgift om 200 000 (tvåhundratusen) kr.

YRKANDEN

Konkurrensverket yrkar i ansökan som kom in till förvaltningsrätten den 11 december 2017 att Umeå Energi AB ska förpliktas betala 200 000 kr i upphandlingsskadeavgift. Som grund för ansökan anför Konkurrensverket att Umeå Energi AB brutit mot LUF genom att den 22 december 2016 ingå avtal om konsulttjänster med Clockwork Bemanning & Rekrytering AB (Clockwork), utan att annonsera avtalet enligt LUF. Eftersom förutsättningarna för ett sådant agerande inte var uppfyllda är avtalet en otillåten direktupphandling.

Umeå Energi AB (Umeå Energi) medger bifall till ansökan.

TILLÄMPLIGA BESTÄMMELSER

Den 1 januari 2017 trädde lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna i kraft och därigenom upphävdes lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster. Den upphävda lagen gäller dock för sådan upphandling som har påbörjats före ikraftträdandet och är därför tillämplig i förevarande mål.

En upphandling enligt detta kapitel ska göras genom förenklat förfarande eller urvalsförfarande. Direktupphandling får dock användas om kontraktets värde uppgår till högst 26 procent av det tröskelvärde som avses i 3 kap. 1 § första stycket 1. Vidare får direktupphandling användas i tillämplig omfattning i de fall då förutsättningarna för tilldelning av kontrakt utan föregående annonsering som avses i 4 kap. 2 och 3 §§ är uppfyllda eller om det finns synnerliga skäl. (15 kap. 3 § LUF)

Värdet av ett kontrakt ska uppskattas till det totala belopp som ska betalas enligt kontraktet. En upphandling får inte delas upp i syfte att kringgå bestämmelserna i denna lag. Vid beräkningen ska options- och förlängningsklausuler beaktas som om de utnyttjats. Vid beräkningen ska den upphand-

lande enheten beakta direktupphandlingar av samma slag gjorda av enheten under räkenskapsåret. (15 kap. 3 a § LUF)

Vid förenklat förfarande ska den upphandlande enheten begära anbud genom annons i en elektronisk databas, som är allmänt tillgänglig, eller genom annons i annan form som möjliggör effektiv konkurrens. (15 kap. 4 § första stycket LUF)

Allmän förvaltningsdomstol får besluta att en upphandlande enhet ska betala en särskild avgift (upphandlingsskadeavgift) om

3. enheten har slutit avtal med en leverantör utan föregående annonsering enligt 7 kap. 1, 2, 3, 4 eller 5 §, 13 kap. 5 §, eller 15 kap. 4 eller 6 §. (17 kap. 1 § 3 p. LUF)

Upphandlingsskadeavgiften ska uppgå till lägst 10 000 kronor och högst 10 000 000 kronor. Avgiften får inte överstiga tio procent av kontraktetsvärdet. (17 kap. 4 § första stycket LUF)

Vid fastställande av upphandlingsskadeavgiftens storlek ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är. I ringa fall ska någon avgift inte beslutas. Avgiften får efterges, om det finns synnerliga skäl. (17 kap. 5 § LUF)

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

Umeå Energi är helägt av Umeå Kommunföretag AB, som i sin tur är helägt av Umeå kommun. Styrelseledamöterna i Umeå Energi utses av kommunfullmäktige i Umeå. Umeå kommun utövar således ett bestämmande inflytande över Umeå Energi. Umeå Energi är därmed en upphandlande enhet som ska tillämpa LUF.

Det avtal som utgör grund för ansökan avser bemanning av vågstationstekniker vid kraftvärmeverken Dåva 1 och 2, där bl.a. fjärrvärme och el produceras. Avtalet har inte föregåtts av annonsering.

Den tjänst som omfattas av avtalet utgör en så kallad B-tjänst enligt bilaga 3 till LUF. Vid upphandling av B-tjänster ska beräkning av kontraktsvärde göras enligt 15 kap. LUF. Konkurrensverket har beräknat kontraktsvärdet för avtalet den 22 december 2016 till 2 338 560 kr. Vid beräkning av ett kontrakts värde ska emellertid samtliga direktupphandlingar av samma slag som gjorts under räkenskapsåret beaktas. Detta innebär att även avtal ingångna med Clockwork den 10 mars 2016, den 15 augusti 2016 och den 9 november 2016 ska beaktas vid beräkningen. Konkurrensverket har utifrån samtliga fyra avtal beräknat kontraktsvärdet till 8 246 016 kronor. Förvaltningsrätten finner inte anledning att ifrågasätta dessa beräkningar. Kontraktets värde överstiger den under 2016 gällande gränsen för direktupphandling. Det har inte framkommit att någon av de i LUF angivna undantagsbestämmelserna för att ändå få använda direktupphandling skulle vara tillämplig. Det är därmed fråga om en otillåten direktupphandling.

Eftersom Umeå Energi genomfört en otillåten direktupphandling finns förutsättningar för att med stöd av 17 kap. 1 § punkten 3 LUF besluta om upphandlingsskadeavgift.

Förvaltningsrätten anser att det av Konkurrensverket yrkade beloppet framstår som väl avvägt. Upphandlingsskadeavgiften bör därför bestämmas till 200 000 kr. Synnerliga skäl för att efterge avgiften har inte framkommit. Konkurrensverkets ansökan ska således bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1C)

Lena Bergsdorf,
Rådman

Målet har föredragits av Christina Röckner.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Sundsvall.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.